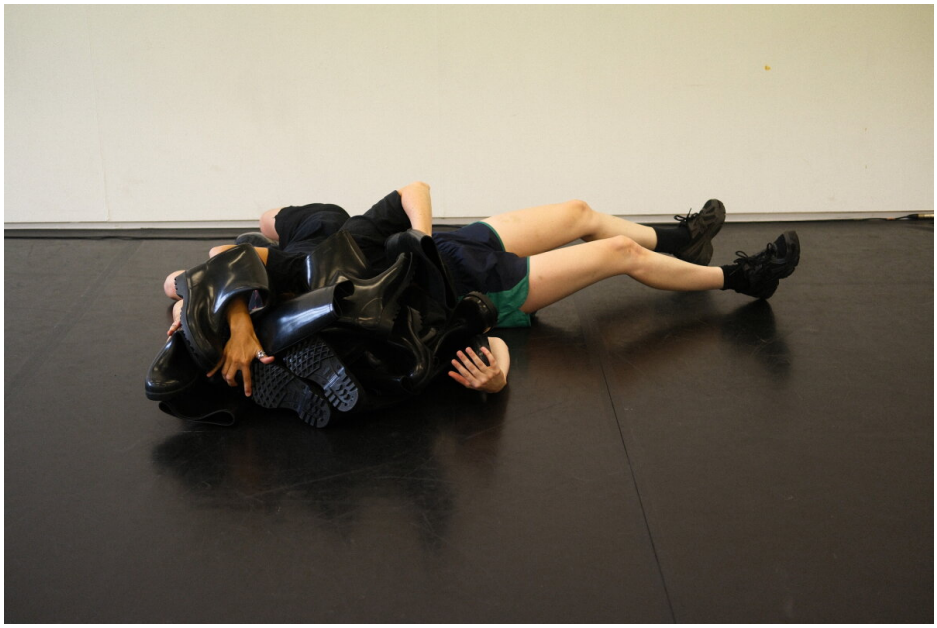

BBBB IT(E)S OF OOTS - A Slapstick Opera of Grammatics

ODE DE KORT

Springerige betekenissen

Jasper Delva
Gezien op 15 november 2025
Atelier Stuk Leuven, in het kader van het Playground Festival

Wat gebeurt er wanneer taal begint te stotteren? Wanneer een titel struikelt over zijn eigen letters en blijft haperen tot er enkel OOT, FOOT of slechts gestamel overblijft? ‘BBB IT(E)S OF OOTS – A Slapstick Opera of Grammatics’ van Ode de Kort lijkt precies in dat stotteren en vallen over woorden haar richting te vinden. De voorstelling weigert vaste betekenissen, stelt in plaats daarvan liever vragen. Hoe ontstaat betekenis wanneer je vaste patronen loslaat? Hoe beweegt ze wanneer ze niet wordt vastgepind?

20 NOVEMBER 2025

De Kort staat bekend als beeldend kunstenaar, maar die term lijkt niet zo toepasselijk zodra je haar praktijk en oeuvre leert kennen. Telkens lijkt haar werk van het ene medium in het andere te verglijden. In de performance voor het Playground Festival van STUK wordt die beweging tastbaar. De O’s, typografische haakjes en rubberen laarzen waar ze graag naar teruggrijpt worden hier personages, subjecten. Geluidsflarden worden klanken die op zoek lijken naar grammatica. De vraag dringt zich op: wanneer gaat ‘iets’ iets doen, wanneer gaat het zich gedragen als een subject?

Centraal staat rubber: een buigzaam, koppig materiaal dat altijd terugveert naar zijn eerste vorm. Rubber is bij de Kort nooit materiaal in louter technische zin, nooit enkel decor of object maar een soort medespeler. Samen met mede-performer Urtė Groblytė gaat de Kort aan de slag met zo’n twintig paar rubberlaarzen en reageert ze op wat die ‘doen’. Ze duwen ze in elkaar, gooien ermee, wrijven er over. Beide doen dat met een uitgesproken *deadpan*-blik. Groblytė wijkt daar zelden van af. De Kort lijkt die uitdrukkingsloosheid net niet heel de tijd te kunnen aanhouden.

Nooit krijgen ze dat springerige rubber onder controle. Wat betekent het wanneer materie tegenwerkt, weerstand biedt, terugpraat? Misschien dat betekenis nooit eenzijdig wordt gemaakt, maar altijd ontstaat in de frictie tussen

verschillende actoren. In de voorstelling ontvouwen zich karakters, O's, haakjes, rubberen laarzen, alsof ze ontsnapt waren uit hun gewone context. Ze rollen, wiebelen, vallen, staan op, draaien om hun as. Zijn ze letters, tekens? Zijn ze lichamen? Zijn ze klanken in wording? De Kort laat het open.

Beperking die desondanks toch schijnbaar eindeloze combinaties en mogelijkheden oplevert.

Zoals steeds beperkt de Kort zich tot een vaste set tekens en objecten en onderzoekt wat er gebeurt wanneer die tekens zich blijven herhalen en herschikt worden in steeds nieuwe, veranderende constellaties. De programmatekst verwijst naar de werkwijze van de Franse Oulipo-groep (*Ouvroir de Littérature Potentielle*, of Werkplaats voor potentiële literatuur) die nieuwe wegen in de taal zocht door zichzelf strikte beperkingen op te leggen. Denk aan George Perec die met 'la Disparition' een boek schreef waarin de letter 'e' niet voorkomt – begin er maar aan in het Frans! – of Italo Calvino die verhalen construeerde vanuit strakke structuren. Ook bij de Kort is betekenis niet vooraf bepaald maar ontstaat ze in de beperking die desondanks toch schijnbaar eindeloze combinaties en mogelijkheden oplevert.

Ongemak en onderzoek
Dat spel wordt in 'BBBB IT(E)S OF OOTS' verder op de spits gedreven door de samenwerking met operazangeres Naomi Beeldens en muzikante Inne Eysermans. We horen hun werk via een live gestuurde tape. Die 'zang' van Beeldens ligt overigens niet zo ver af van de 'Sequenza' voor stem van Luciano Berio. De opera-soundscape kreunt, piept en schuurt. De stem zoekt naar woorden die uit het materiaal lijken te ontsnappen. Soms horen we haast een beatboxer. Kan rubber spreken? Kan een laars zingen? Of is het de toeschouwer die begint te horen wat misschien nooit bedoeld was als taal? De voorstelling laat dat in het midden en creëert daarmee een ruimte waarin betekenis niet vanzelfsprekend is maar voortdurend opnieuw lijkt te ontstaan.

Het ludieke karakter van De Korts praktijk komt in deze performance helder naar voren. De slapstick in de titel is geen gimmick maar een artistieke houding: vallen, opstaan, verkeerd vallen, weer proberen. De actoren botsen, glijden en herhalen bewegingen die net te traag of net te snel lijken. Er zit, soms ongemakkelijke, humor in die misverstanden, maar ook een vorm van onderzoek. Waarom werkt iets niet zoals je verwacht? Hoe kunnen objecten struikelen, en wat zegt dat over de manier waarop we betekenis proberen te vast te leggen?

Ondertussen blijven de tekens en materialen bewegen tussen vlak en volume. Een laars lijkt soms een afbeelding die net is losgekomen van papier, wordt een boek of muziekinstrument of gewoon een springveer of geluidversterker. De Kort onderzoekt hoe vormen zich materialiseren en weer dematerialiseren: wanneer wordt een beeld performatief, en wanneer wordt een beweging sculpturaal? De performance biedt geen antwoorden, maar zet vragen voortdurend opnieuw in beweging.

Voor wie de Korts ruimere oeuvre verder wil verkennen, vormt de expo 'It Goes Without Saying' in Kunsthal Extra City in Antwerpen een waardevolle aanvulling. De kinetische sculptuur van '*( )' S*', die ook een rol speelt in 'BBBB IT(E)S OF OOTS', vind je in het priesterkoor van de kerk. Ze draait er schokkerig om haar as.

De stille bewegingen voelen onvoorspelbaar aan. Je moet haast uitkijken dat je er niet tegen loopt. Je weet amper wat er van te maken. Dat voelt weerbarstig, lichtjes frustrerend aan. Ze stuurt onze blik, onze ervaring van de ruimte en toch snap je nauwelijks wat er gebeurt.

De Kort toont betekenis als iets wat ontstaat in relaties: tussen object en lichaam, tussen klank en vorm, tussen verwachting en misverstand.

Ook kijken naar 'BBBB IT(E)S OF OOTS' vraagt enige inspanning. Niet omdat de voorstelling moeilijk is, maar omdat ze betekenis weigert. De Kort vraagt je om te kijken, te knipperen en opnieuw te kijken. Wat zie je wanneer je verwachtingen loslaat? Wat hoor je wanneer klanken niets meer lijken te verklaren? De voorstelling biedt geen verhaallijn of conclusie, maar een labiele, voortdurend verschuivende waarneming. Dat is een broos evenwicht. Er bestaat een punt waarop meerduidigheid omslaat in onbestemdheid, een moment waarop oscillatie ruis wordt. Af en toe lijkt De Kort die dunne grens te overschrijden, alsof de openheid even richtingloos wordt. Dat lichte ongemak hoort bij het werk, maar laat je al eens achter met de vraag of je nog mee beweegt of slechts mee drijft.

Wat je ziet is nooit wat het blijft. De Kort toont betekenis als iets wat ontstaat in relaties: tussen object en lichaam, tussen klank en vorm, tussen verwachting en misverstand. Dat spel is intrigerend, maar ook kwetsbaar. Soms laat de voorstelling je meesurfen op haar verschuivende logica, soms duwt ze je net iets verder dan je kan of wil volgen. Misschien ligt precies daar de kern van deze slapstick-opera: een observeren dat de stabiliteit van taal en beeld voortdurend uitdaagt en tegelijk balanceert op de grens tussen helderheid en ruis, tussen zoeken en verdwalen. In die spanning opent zich een ruimte waarin alles opnieuw mogelijk lijkt, maar niet altijd even overtuigend blijft.